

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE LISASTE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKHE MATERE V LETU 2020

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 04.01.2021

Za lisasto pasmo je bilo za leto 2020 v Sloveniji odbranih 368 bikovskih mater (BM). Na novo je bilo odbranih 150 bikovskih mater, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu. Za usmeritev v prirajo mleka je bilo odbranih 308 BM, 62 pa za kombinirano usmeritev.

Zaradi precejšnjega števila BM z več kot 13 % druge pasme v poročilu podatke prikazujemo ločeno za krave z do 13 % druge pasme in z več kot 13 % druge pasme, ponekod pa tudi skupaj.

V tabeli 1 je prikazan pasemski sestav BM odbranih za LS pasmo za leto 2020 po zavodih in skupaj. BM z 87 in več odstotki LS pasme so prikazane v treh delih, posebej tiste brez primesi druge pasme (100 % LS), posebej BM z do 13 % druge pasme in še obe skupini skupaj. Bikovske matere z nad 13 % druge pasme lahko vpišemo le v dodatni del rodovniške knjige. Njihovi moški potomci zato ne bodo izpolnjevali kriterijev za vpis v glavni del rodovniške knjige za lisasto pasmo, torej ne bodo izpolnjevali kriterijev za čistopasemske plemenske živali.

Tabela 1: Pasemski sestav bikovskih mater v letu 2020 odbranih za lisasto pasmo

Delez LS	Zavod	Število
100% LS	MS	7
100% LS	PT	11
100% LS	CE	5
100% LS	KR	6
100% LS	LJ	8
100% LS	Skupaj	37
87 - 99% LS	MS	93
87 - 99% LS	PT	105
87 - 99% LS	CE	30
87 - 99% LS	KR	51
87 - 99% LS	LJ	44
87 - 99% LS	Skupaj	323
87 - 100% LS	MS	100
87 - 100% LS	PT	116
87 - 100% LS	CE	35
87 - 100% LS	KR	57
87 - 100% LS	LJ	52
87 - 100% LS	Skupaj	360
75 - 86% LS	MS	4
75 - 86% LS	CE	3
75 - 86% LS	Skupaj	7
50 - 74% LS	KR	1
50 - 74% LS	Skupaj	1
<87% LS	Skupaj	8

Število bikovskih mater in število rej z odbranimi bikovskimi materami v letu 2020 po zavodih in usmeritvah je prikazano v tabeli 2. V tabeli 3 so prikazani očetje, katerih vsaj pet potomk ima status odbrane bikovske matere v letu 2020. Največ BM je potomk bikov PANDORA (19) in EVEREST (18).

Tabela 2:Število bikovski mater (BM) po usmeritvah in skupaj in število rej po zavodih

Zavod	Število BM			Število rej BM
	ML	ME	Skupaj	
MS	92	12	104	25
PT	89	27	116	36
CE	30	8	38	14
KR	39	19	58	24
LJ	43	9	52	28
Skupaj	293	75	368	127

Zavod - Območni zavod Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije; MS - Zavod Murska Sobota, PT - Zavod Ptuj, CE- Zavod Celje, KR – Zavod Kranj, LJ - Zavod Ljubljana, NM - Zavod Novo mesto

Tabela 3:Očetje, po katerih je odbranih vsaj pet bikovskih matere (BM)

Oče	Število BM
PANDORA	19
EVEREST	18
HUTERA	13
MANTON	9
HELDERBERG	9
ISERDENN	8
REMITENT	7
HUBRAUM	6
RUPTAL	6
RALDI	6
VANADIN	6
VERMEER	6
MINT	6
RUMGO	6
ENCO	5
HUMPERT	5
WILLE	5

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti podajamo povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 4, tabela 5, tabela 6) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 7, tabela 8, tabela 9). Najprej so prikazani rezultati za vse odbrane bikovske matere LS pasme s statusom BM v letu 2020 po usmeritvah in skupaj (tabela 4, tabela 7). Ločeno podajamo še rezultate za odbrane bikovske matere, ki imajo manj kot 87 % lisaste pasme (tabela 5, tabela 8). Podatki bikovskih mater lisaste pasme in bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme pa so združeni tudi v skupni prikaz (tabela 6, tabela 9).

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah lisaste pasme v letu 2020 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	11	7927±1057	342,2±63,6	4,29±0,39	274,7±33,3	3,47±0,17
ME	PT	27	7560±1149	302,2±43,3	4,03±0,43	264,6±38,6	3,51±0,21
ME	CE	7	7903±1279	341,7±76,4	4,31±0,60	288,6±47,0	3,66±0,25
ME	KR	19	7448±850	303,5±31,1	4,09±0,36	254,9±31,4	3,42±0,13
ME	LJ	9	6712±1067	276,6±50,3	4,11±0,30	232,4±29,2	3,48±0,21
ME	Skupaj	73	7514±1095	309,2±51,7	4,12±0,41	261,9±37,9	3,49±0,19
ML	MS	85	9194±1662	379,0±73,5	4,14±0,47	322,3±58,8	3,51±0,19
ML	PT	87	8724±1303	345,7±47,9	3,99±0,41	305,5±46,5	3,51±0,21
ML	CE	27	9000±1149	394,2±64,2	4,39±0,51	323,4±42,8	3,59±0,18
ML	KR	38	8051±1109	315,4±47,5	3,92±0,30	273,6±42,3	3,39±0,14
ML	LJ	43	8488±934	342,1±42,4	4,04±0,33	295,2±30,1	3,49±0,19
ML	Skupaj	280	8766±1384	355,8±62,3	4,07±0,43	306,4±50,2	3,50±0,19
Skupaj	Skupaj	353	8507±1422	346,2±63,1	4,08±0,43	297,2±51,2	3,50±0,19

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah z manj kot 87 % lisaste pasme v letu 2020 po zavodih in usmeritvah

Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
MS	4	8628±242	377,0±64,1	4,36±0,66	310,8±18,6	3,60±0,19
CE	3	9329±678	386,3±52,7	4,13±0,25	327,7±33,0	3,50±0,12
KR	1	7331±0	268,0±0,0	3,65±0,00	239,0±0,0	3,27±0,00
Skupaj	8	8729±772	366,9±64,6	4,19±0,51	308,1±36,2	3,52±0,18

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 6: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2020 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	11	7927±1057	342,2±63,6	4,29±0,39	274,7±33,3	3,47±0,17
ME	PT	27	7560±1149	302,2±43,3	4,03±0,43	264,6±38,6	3,51±0,21
ME	CE	7	7903±1279	341,7±76,4	4,31±0,60	288,6±47,0	3,66±0,25
ME	KR	19	7448±850	303,5±31,1	4,09±0,36	254,9±31,4	3,42±0,13
ME	LJ	9	6712±1067	276,6±50,3	4,11±0,30	232,4±29,2	3,48±0,21
ME	Skupaj	73	7514±1095	309,2±51,7	4,12±0,41	261,9±37,9	3,49±0,19
ML	MS	89	9168±1629	378,9±72,8	4,15±0,48	321,8±57,6	3,52±0,19
ML	PT	87	8724±1303	345,7±47,9	3,99±0,41	305,5±46,5	3,51±0,21
ML	CE	30	9033±1107	393,4±62,4	4,36±0,49	323,9±41,4	3,58±0,17
ML	KR	39	8033±1101	314,2±47,5	3,91±0,30	272,7±42,1	3,39±0,14
ML	LJ	43	8488±934	342,1±42,4	4,04±0,33	295,2±30,1	3,49±0,19
ML	Skupaj	288	8765±1370	356,1±62,2	4,07±0,43	306,5±49,8	3,50±0,19
Skupaj	Skupaj	361	8512±1410	346,6±63,1	4,08±0,43	297,5±50,9	3,50±0,19

USM – usmeritev; ML - usmeritev v prirejo mleka, ME – kombinirana usmeritev

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 7: Povprečja za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2020 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	11	7373±972	322,5±59,0	4,36±0,49	251,6±33,2	3,42±0,19
ME	PT	27	7040±1251	283,4±42,5	4,08±0,49	244,6±41,7	3,49±0,23
ME	CE	7	7532±1341	328,7±77,7	4,35±0,58	273,0±49,5	3,63±0,30
ME	KR	19	6649±1109	265,6±35,7	4,03±0,37	226,3±39,0	3,40±0,15
ME	LJ	9	6408±821	267,8±35,3	4,19±0,38	219,9±23,5	3,45±0,26
ME	Skupaj	73	6958±1163	287,1±51,3	4,15±0,46	240,6±40,7	3,46±0,22
ML	MS	83	8703±1703	357,3±78,0	4,12±0,46	301,8±59,6	3,48±0,22
ML	PT	87	8138±1293	321,2±48,8	3,97±0,43	281,0±46,8	3,46±0,21
ML	CE	26	8415±1199	361,4±66,9	4,29±0,45	301,5±43,3	3,59±0,17
ML	KR	37	7436±1112	292,0±49,1	3,92±0,30	250,0±41,8	3,36±0,17
ML	LJ	43	7999±930	322,4±41,2	4,04±0,35	275,3±33,4	3,45±0,21
ML	Skupaj	276	8218±1407	332,1±63,9	4,05±0,42	284,2±51,1	3,46±0,21
Skupaj	Skupaj	349	7955±1452	322,7±64,1	4,07±0,43	275,0±52,2	3,46±0,21

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 8: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2020 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ML	MS	4	8437±432	379,0±61,8	4,49±0,60	298,0±17,5	3,53±0,13
ML	CE	3	8026±1046	327,0±58,7	4,06±0,20	271,7±48,0	3,37±0,19
ML	KR	1	7331±0	268,0±0,0	3,66±0,00	239,0±0,0	3,26±0,00
ML	Skupaj	8	8145±736	345,6±65,3	4,22±,51	280,8±35,3	3,44±0,17
Skupaj	Skupaj	8	8145±736	345,6±65,3	4,22±,51	280,8±35,3	3,44±0,17

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 9: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2020 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	11	7373±972	322,5±59,0	4,36±0,49	251,6±33,2	3,42±0,19
ME	PT	27	7040±1251	283,4±42,5	4,08±0,49	244,6±41,7	3,49±0,23
ME	CE	7	7532±1341	328,7±77,7	4,35±0,58	273,0±49,5	3,63±0,30
ME	KR	19	6649±1109	265,6±35,7	4,03±0,37	226,3±39,0	3,40±0,15
ME	LJ	9	6408±821	267,8±35,3	4,19±0,38	219,9±23,5	3,45±0,26
ME	Skupaj	73	6958±1163	287,1±51,3	4,15±0,46	240,6±40,7	3,46±0,22
ML	MS	87	8691±1666	358,3±77,2	4,14±0,47	301,6±58,3	3,48±0,22
ML	PT	87	8138±1293	321,2±48,8	3,97±0,43	281,0±46,8	3,46±0,21
ML	CE	29	8375±1173	357,8±66,0	4,27±0,43	298,4±43,9	3,56±0,18
ML	KR	38	7433±1097	291,4±48,6	3,92±0,30	249,7±41,3	3,35±0,16
ML	LJ	43	7999±930	322,4±41,2	4,04±0,35	275,3±33,4	3,45±0,21
ML	Skupaj	284	8216±1392	332,5±63,8	4,06±0,43	284,1±50,7	3,46±0,21
Skupaj	Skupaj	357	7959±1439	323,2±64,1	4,07±0,44	275,2±51,8	3,46±0,21

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V sklopu plemenskih vrednosti (PV) prikazujemo rezultate za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji za BM LS pasme (tabela 10). Prikazane so standardizirane plemenske vrednosti (PV12) za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji. Plemenske vrednosti izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko.

Tabela 10: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2020 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	MS	12	119±7	120±8	103±11	119±7	103±12	119±7
ME	PT	27	116±10	114±8	99±13	115±8	106±14	115±8
ME	CE	8	117±13	116±10	102±15	119±9	112±18	119±9
ME	KR	19	118±6	117±9	100±11	118±7	103±8	118±7
ME	LJ	9	116±9	116±10	102±12	118±9	108±12	118±9
ME	Skupaj	75	117±9	116±9	100±12	117±8	105±13	117±8
ML	MS	88	134±14	132±13	100±14	135±15	106±11	135±14
ML	PT	89	131±11	127±11	96±13	131±10	105±13	131±10
ML	CE	27	130±9	134±11	106±14	132±11	109±11	133±10
ML	KR	38	127±9	124±9	95±9	128±11	102±8	128±11
ML	LJ	43	128±9	127±10	99±11	129±10	106±13	129±9
ML	Skupaj	285	131±12	129±12	99±13	132±12	105±12	131±12
Skupaj	Skupaj	360	128±12	126±12	99±13	129±13	105±12	129±12

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah